Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia: Brașov, piața mare Nr. 30. Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet. INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciurĭ: în Viena: M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneberg, în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Bucuresci: Agence Havas, Succursale de Roumanie; în Hamburg: Karolyi & Liebmann. Prețul inserțiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di. Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. N-riĭ de Dumineca 2 fl. pe an. Pentru România și străinătate: Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr. N-riĭ de Dumineca 8 francĭ. Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ. Abonamentul pentru Brașov: administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 61. Brașov, Sâmbătă, 16 (28) Martie 1896.

Purtare nedemnă.

Armenii din „Gherla cea bogată, picior de raiŭ“, au serbat și ei diua de 15 Martie. Au serbat'o cu un alaiŭ și tămbălău mai altfel chiar decât Ungurii, căcĭ în acéstă epocă a materialismului cine ar și prăsnui prasnicele unguresci, décă n'ar fi renegații, carĭ sciu întotdéuna sĕ esploateze ocasiunea pentru a-șĭ scóte marfa la têrg spre a înșela cu ea pe cei proștĭ.

Dér sĕ-i lăsăm pe Armenĭ în pace, căcĭ avem noi la Gherla și ómenĭ de-ai noștri, carĭ ne ofer destul obiect de vorbit.

De astă-dată este la ordinea dilei debutul noului canonic Alexandru *Bene*, unul dintre cei mai tinerĭ sfetnicĭ ai episcopului Szabo. Acest om, împreună cu secretarul episcopesc *Porde* și cu ginerele acestuia *Ghețe*, au ținut sĕ-șĭ dea și ei concursul la tămbălăul Armenilor, iluminându-șĭ casele în preséra dilei de 15 Martie. Mai mult: canonicul Bene nu s'a genat sĕ arboreze chiar un stindard unguresc pe locuința sa, voind, bag séma, sĕ dea prin acésta un timbru mai visibil sentimentelor sale de „bun patriot“.

Acésta este scirea cea mai nouă, ce-o primim din centrul diecesei românescĭ greco-catolice a Gherlei.

Nu putem presupune, că aceștĭ acolițĭ ai episcopului Szabo sĕ nu scie, ce însemnéză pentru Românĭ diua de 15 Martie, — di, în care s'a proclamat libertatea Ungurilor pe ruina libertății naționale a nóstre, după cum au dovedit'o acésta atât de clar evenimentele istorice desvoltate atuncĭ și de atuncĭ încóce.

Ce scop au urmărit déră aceștĭ membri ai clerului gremial din Gherla printr'o astfel de procedere demonstrativă în contra Românilor?

Décă n'am avé de-a face cu bărbațĭ pușĭ în fruntea unei diecese românescĭ, carĭ prin posiția lor sunt chiămațĭ de-a premerge cu esemplu clerului și de-a apĕra onórea și demnitatea bisericei, pasul lor servil și rușinos mai puțin ne-ar fi atins. Dér cum vom mai puté aștepta o demnă representare a bisericei române din partea celor pușĭ în frunte, décă ei înși-șĭ nu se sciu onora pe sine și se pun în șirul celor ce nu cunosc alt scop al vieței, decât căpătuirea?

Póte nicĭ-odată preoțimea română, mai ales cea dela sate, n'a avut sĕ îndure din partea adversarilor noștri atâtea șicane, atâtea ispite și vătĕmărĭ în 'dreptul sĕu preoțesc, ca tocmai acum. N'au fost de ajuns scurtările, ce 'i s'au făcut prin introducerea reformelor politice-bisericescĭ, dér acum solgăbirĕii unguréscĭ se cred chiar stăpânĭ asupra preoților noștri, cărora au început sĕ le dea „poruncĭ“ până și în cestiunĭ curat bisericescĭ.

Așa primirăm tocmai adĭ o scire din comitatul Trei-scaunelor, că pe-acolo solgăbirĕii au dat poruncĭ preoților noștri, ca în diua de 9 Maiŭ, cu ocasiunea serbărei mileniului, fiă-care sĕ oficieze în biserica sa serviciu divin solemn. Acesta este póte numai un început, după care au sĕ urmeze alte „ordine“ deasemenea natură, carĭ pe preoții noștri îi vor pune în conflict cu autoritățile.

In astfel de împrejurărĭ, dela cine sĕ aștepte preoții românĭ dela sate un esemplu de încuragiare și o ușurință în gréua luptă, ce o pórtă pentru susținerea demnitățeĭ, onórei și independenței lor preoțescĭ, décă nu dela cei din centrul dieceselor, carĭ în primul loc sunt chiămațĭ de-a veghia și îngriji, ca demnitatea și onórea preoțimei sĕ nu sufere știrbire nicĭ într'o privință?

E dureros însĕ, că în sînul clerului gremial al unei diecese românescĭ se găsesc individĭ ca părintele canonic Bene și cei doi ortacĭ ai sĕi, carĭ prin asemenĭ manevrărĭ nedemne și lingușitóre nu pot aduce, decât rușine clerului și bisericei lor.

Décă cu astfel de sfetnicĭ scie sĕ se impresóre episcopul Gherlei, cu greu mai putem spera sĕ audim vre-un bine din centrul diecesei sale.

Contra mileniului.

Foile unguresci sunt supĕrate foc, că popórele nemaghiare de pe „globul unguresc“ nu se încăldesc și nu se însuflețesc de loc pentru mileniu, ba din potrivă se aud glasurĭ de protestare contra *„marelui têrg“*, ce se va deschide acușĭ la Budapesta.

Étă ce i-se telegrafiéză în privința acésta lui *„Kolozsvár“*, din capitala jidano-maghiară:

Cu cât mai mult ne apropiem de terminul, în care statul maghiar îșĭ sĕrbéză esistența sa de 1000 de anĭ, cu atât inimicii maghiarismului agitéză mai viu, ca naționalitățile sĕ se țină departe de participarea la sĕrbare. După-cum i-se comunică lui *„Kelet. Ért.“*, studenții sêrbĭ dela universitatea din Agram au ținut o coferință în care au hotărît sĕ continue agitațiunea contra sĕrbărilor mileniului, ér *„Zastava“* din Neoplanta publică un apel către tóte naționalitățile nemaghiare, dér mai ales către tinerimea universitară. Tinerimea studiósă e provocată, ca în diua, când studenții universitarĭ maghiarĭ îșĭ țin congresul lor în Budapesta, studenții nemaghiarĭ sĕ demonstreze printr'un alt Congres. Apelul e ținut în terminĭ ațîțătorĭ și se sfîrșesce astfel: „Rugăm și provocăm încă odată pe toțĭ membri și amicii naționalităților nemaghiare din Ungaria, pe amicii adevĕratei dreptățĭ și libertățĭ: *Nu mergețĭ la mileniu!*

Se înțelege, că tonul acesta demn și energic face sânge nespus de rĕu în Maghiarĭ. Apelul însĕ e pe deplin îndreptățit, așa că nicĭ unul din fiiĭ națiunilor nemaghiare nu-l vor puté ignora, fără de a nu se espune pe deplin motivatului dispreț al conaționalilor lor, carĭ țin la demnitatea și la numele poporului din al căruĭ sîn au eșit.

„Branik“ despre conferența din Buda.

Pressa sêrbéscă este fórte îngrijată de cele ce se vor petrece în conferența sêrbéscă, ce a convocat'o ministrul-președinte Banffy în Buda. *„Branik“* dela 24 Martie scrie de pildă următórele:

Sĕrmana nóstră autonomie! Ai ajuns acum pe mânĭ bune... Avênd în vedere împrejurările de adĭ, numai cu mare neliniște așteptăm resultatul conferenței. N'avem nicĭ o încredere în bunăvoința guvernului și ne temem, că se pregătesc nouĕ amăgirĭ poporului sêrbesc. Nicĭ un moment lucid nu vedem, care ni-ar vesti dorile dilelor mai bune. Ne vine a crede, că deja la înjghebarea conferenței s'a procedat astfel, încât nimic folositor sĕ nu iese de acolo, căcĭ trebuia înainte de tóte sĕ fiă invitațĭ respresentanții tuturor partidelor. Dér ce vedem în realitate? Un partid nu este de loc învitat, din partidul nostru au fost chiămațĭ numai trei inșĭ, ér numĕrul ómenilor guvernului va fi peste 20.....

Nu scim ce va sĕ dică acéstă procedare; dér décă deputații guvernamentalĭ voesc sĕ se înțelégă ei de ei prealabil în paguba poporului, atuncĭ ei n'au sĕ-șĭ ajungă scopul. Décă intenția lor este de a conserva sutonomia nóstră națională bisericéscă, atuncĭ ajutorul oposiției trebuia tocmai sĕ le fiă bine venit.

Noi gândim, că membrii partidului nostru, carĭ sunt învitațĭ, au datoriă imperiósă de a-se duce la conferență și de a face ceea-ce le impune datoria către ném, consciența sêrbéscă și cunoscința de causă. Cunoscênd pe membri partidului nostru, carĭ sunt învitațĭ la Bánffy, putem sĕ punem în mânile lor apĕrarea comorilor nóstre naționale și vada partidului nostru. Suntem convinșĭ, că ei la orĭ ce întêmplare îșĭ vor împlini datoria.

*

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Statua dela Iașĭ

a lui

Stefan cel Mare

(5) (Urmare).

Un mare țĕran dela Dunăre.

Priviam statua dela Iașĭ în societatea ómenilor entusiaștĭ, cu carĭ ne găsiam. Ce mândri erau d'a datori omagiul pietății lor tradiționale unui artist frances. O ideiă 'mĭ trecŭ prin minte d'odată, aceea d'a m'adressa acestor ómenĭ cu câte-va cuvinte. Ardorea lor simplă în grandórea ei mĕ îndemna. Și vorbiĭ decĭ astfel: „La noi, în Francia esistă asemenea o statuă, ca și aicĭ; ea e efigia Patriei personificate și representă pe Jeanne d'Arc. Ca și statua acésta, e opera lui Frémiet. Artistul acesta, nu mai încape nicĭ o îndoială, e un mare măestru, cu mult mai mare, decât se dice, deóre-ce dênsul scie mai bine decât orĭ-cine cum sĕ pĕtrundă în sufletul popórelor“.

Pe piața Iașilor, unde circulă indivizĭ de atâtea rase; sla piciórele unei statue equestre, imaginea trecutului Țĕrii, cine-va se simte respirând într'o atmosferă de tot particulară. Un suflu, un curent general pentru țéra întrégă, un fel de adiere dulce de patriotism românesc unduléză peste acéstă națiune dela Dunărea de jos. Orĭ cine se găsesce acolo, e înveluit în undele invidibile ale acestui captivent curent patriotic. Ce e acest curent magic!? Infond e sufletul Țĕrii, el e, care manifestă, care ne vorbesce cu animațiunea și puterea de convingere a unei persóne viue, ce am vedea-o înaintea nóstră. De când Moldova și Muntenia se uniră, ca două jumĕtățĭ de inimă, spre a constitui centrul organismului român, nu mai esistă nicĭ Moldovean nicĭ Muntean și nicĭ principate Dunărene. Nu mai sunt decât Românĭ, avênd toțĭ acelașĭ ideal și carĭ, săracĭ séu bogațĭ, dela orașe séu dela sate, sunt toțĭ egalĭ prin modul d'a înțelege viața acestei țĕrĭ, în care ei vĕd fibrele Patriei. Odinióră principatele datorau omagiu suzeranului turc; adĭ în locul lor e o Româniă. Acesta e numele colectiv adoptat de Țéra principatelor dispărute în uitarea durerilor trecute și fusionate în văpaia neatêrnării eșite din focul rĕsboiului dela 1877—78. Statua lui Frémiet e ca o piétră miliară a acestui triumf, indicând punctul d'unde se continuă vechile drepturĭ la numele străvechiŭ. Printre țĕranii, carĭ brăzdéză adĭ moșiórele lor, câțĭ nu se vor fi trăgênd din ostașii lui Ștefan cel Mare?

Décă insist asupra acestor țĕranĭ atâta, încât ar puté crede cineva, că așĭ îngloba pe toțĭ Românii în denumirea acésta, motivul meu istoric fórte important e, că se găsesc printre ei destui boerĭ vechĭ urmașĭ de-ai acelora din epoca lui Ștefan cel Mare. Pământul strămoșesc a revenit decĭ în parte stăpânirei urmașilor apărĕtorilor și proprietarilor d'odinióră. Acestora le-a confiat Țéra misiunea de a-o conserva, în timp ce străinii vîrau în sînul ei avangarda ómenilor de pradă. Adevĕrata nobleță a acestei țĕrĭ e lângă córnele plugului, înțeleg nobleța de viță românéscă, aceea cu nume de familii contemporane, cu începuturile Daciei, *Dacia felix.*

Esistă între aceștĭ ómenĭ și pământul lor românesc (ce dênșii îl califică c'un titlu *quasi* imperial: *Țéra românéscă*) o comunicațiune directă, un fluid reciproc. Trăesc din aceeașĭ viață, unul dela altul și unul prin altul. Când aude cineva vorbind de Românii de Patriă, de țéra lor și ascultă istoria faptelor mărețe ale lui Ștefan cel Mare, va înțelege, că sufletul lor e sufletul țĕrii. Pentru dênșii Patria nu e un simplu cuvênt, nicĭ un argument de retorică, séu vr'un tertip de politică. Ea e mai presus de tóte acestea; ea e alt-ceva decât un termin de politică; ea e în afară de fraseologia vulgară; ea e mai presus de ambițiunea spiritului de conchetă. La Românĭ, carĭ au suferit în decursul secolilor pentru țéra lor tot ce ómenii pot sĕ sufere: brutalitățĭ, ingratitudine și umilințe repetate, — Patria e primforma ideală, aprópe supranaturală a unui fenix indestructibil. Grandórea ei se datoresce vitalității ce nasce și renasce din suferințe. Sufletul Românului se compune din paciență și resignațiune, două extreme ale vigórei sale morale, două virtuțĭ ce sunt în același timp

Amintim aicĭ, că după o scire telegrafică din Novi-Sad, Dr. Mihail *Polit* n'ar fi fost învitat la conferenţă de Banffy.

Regularea congruei.

Scim, că deja în Aprilie anul trecut Majestatea Sa a dat autorisare ministrului unguresc de culte, sĕ încépă lucrările pentru definitiva regulare a congruei.

In înţelesul acesta, actualul ministru de culte Wlassics a dat ordinatiune cu privire la conscrierea emolumentelor proţimei rom. cat. şi gr. catolice şi tot odată dă îndrumărĭ cum sĕ se facă aceste conscrierĭ.

In sensul ordinaţiunei conscrierile au sĕ se încépă în 20 Iunie 1896 şi în tóte parochiile au sĕ fiă terminate în 60 de ḑile, apoi înaintate respectivului ordinariat episcopesc. Conscrierea, despre care au sĕ ia mĕsurĭ ordinariatele în timpul cel mai scurt, va trebui ca sĕ se dea din fiă-care parochiă în trei esemplare. Ea se face sub supraveghiarea preotului şi a protopopului, carĭ subscriu tóte trei esemplarele şi le provĕd cu sigilul bisericesc. Din venitele preoţescĭ cad sub conscriere următórele:

a) *La proprietăţĭ de pămĕnt*: venitul curat catastral, precum şi venitele laterale după usul celor 5 anĭ din urmă în respectiva localitate. Edificiile parochiale, precum şi edificiile laterale aparţinătóre lor; mai departe curtea, grădina şi locul, care nu trece peste $^1/_2$ de jugĕr catastral, nu pot forma basa statorirei venitelor.

b) *La edificiile date în chiriă*: venitul chiriei în cantitatea lui adevĕrată.

c) *La capitale*: venitul interesului.

d) Venitul curat al drepturilor, carĭ aduc folos, al indreptăţirilor şi al afacerilor industriale.

e) Rentele stabile şi beneficiile în banĭ gata, în hârtii de valóre, în producte séu muncă.

f) Venitul tras din restanţa luată după averea bisericéscă locală, întrucât aceste restanţe se pot folosi spre scopurĭ, carĭ aduc beneficii.

g) Competenţele stolare în sensul §-uluĭ 25.

h) Taxele pentru estrase matriculare.

i) Tóte taxele stabilite în sumă precisă, carĭ s'au luat din liturghii înainte de conscriere.

k) Suma în banĭ gata, care se plătesce capelanilor sub titlul de venite; venitul din fondurile de liturgii făcute pentru ei şi alte venite stolare.

Ordinaţiunea mai vorbesce şi despre alte condiţiunĭ de conscriere, apoi dă instrucţiunĭ amĕnunţite pentru umplerea rubricilor din cólele de fassionărĭ. După-ce s'a finit conscrierea, autorităţile bisericescĭ revidéză fassiunile, şi décă află greşelĭ în ele le retrimite spre corectare. Corectarea trebue sĕ se facă în timp de 15 ḑile.

Suma taxelor stolare, numĕrul cooperatorilor şi al misselor îl stabilesc autorităţile bisericescĭ, carĭ le transpun comisiunii administrative supraveghetóre. Preşedintele acestei comisiunĭ este viceşpanul, séu primarul orăşenesc şi e compusă din trei membri din cler şi trei membri laicĭ Hotărîrile le aduce comisiunea cu majoritate de voturĭ. Comisiunea fixéză o ḑi pentru pertractare şi învită la acésta pe preoţii interesaţĭ. In singuratice cestiunĭ comisiunea póte ordona şi cercetare. Contra hotărîrilor comisiunii se póte face apelaţiune la comisiunea centrală pentru congruă, însĕ la cas, când apelaţiunea e nebasată, cheltuelile le suportă apelatorul. Asupra cestiunilor controverse *decide definitiv ministrul.*

Preoţii séu cooperatorii, carĭ retac óre-carĭ venite, ori fassionéză cheltuelĭ neesistente, nu pot conta la corectarea congruei chiar nicĭ în casul, când au retăcut astfel de venite asupra cărora nu se dau îndrumărĭ apriate în acéstă ordinaţiune.

Congregaţiunea comitat. Hunedóra.

(Coresp. par. a „Gaz. Trans.“)

I.

Deva, 24 Martie 1896.

Congregaţiunea de astăḑĭ a fost din mai multe puncte de vedere instructivă. Deşi la ordinea ḑilei erau puse multe obiecte de mare interes public, nicĭ membrii maghiarĭ şi nicĭ Românii n'au arătat o interesare deosebită, căcĭ peste tot şi din o parte şi din cealaltă, s'au presentat, în proporţiune, prea puţinĭ, şi aşa şi cu acésta ocasiune au decis, ca mai totdéuna, membrii, carĭ locuesc mai aprópe de centru şi oficialii din gremiu.

Aşa se vede, că şi Maghiarii s'au săturat de falsul constituţionalism, sciind prea bine, că în fine tot are sĕ sĕ decidă numai şi numai aşa, precum vor cei dela cârmă, — apoi aceştia se îngrijesc de ei, décă i-ar amenința vre-un pericul administrativ din partea Românilor; ér membrii românĭ, parte par a fi obosit în luptă, parte scârbiţĭ de cele ce tot mereu au sĕ vadă şi se audă, prefer — deşi după a mea părere fac fórte rĕu — a sta la o parte şi a lăsa tóte în scirea Domnului. Trist, dér adevĕrat! Sperăm însĕ, că în curênd fraţii noştri vor vedé, că nu este iertat a ne lăsa oboselilor, şi că cu toţiĭ vor sta pe viitor la postul lor.

Ca un pas înainte, putem însemna faptul, că în fine viceşpanul a lăsat sĕ se tipăréscă şi sĕ se trimită la membrii românĭ „*Regulamentul intern de consultare al representanţiei comitatului Hunedóra*“ şi *în limba română.*

Şedinţa a deschis'o fişpanul Br. Szentkereszti. S'au publicat legile sancţionate dela ultima adunare generală şi îndată s'a trecut la ordinaţiunile ministeriale. Intre aceste mai însemnate sunt, cele relativ la enormele împrumuturĭ (aprópe de 5—600 de mii) pe carĭ comitatul, parte le-a contras, parte are sĕ le contragă, pentru a da ajutóre la căile ferate vicinale, ce au sĕ se facă în trei părţĭ ale comitatului. S'au ales apoi mai multe comisiunĭ şi s'au anunţat aprobarea mai multor statute. — Din budgetul anului espirat vedem, că venitele şi spesele administraţiunei trec peste o sută de mii.

In congregaţiunile anterióre s'a fost ales o comisiune aşa numită milenară, cu însărcinarea sĕ facă propunerile cum şi în ce mod sĕ fiă representat comitatul Hunedórei la festivităţile milenare. Acésta comisiune s'a adresat fişpanului, ér fişpanul către congregaţiune, presentând un proiect de program, pe basa căruia, în luna lui Maiŭ anul curent, representanţa comitatului Hunedórei sĕ ţină o şedinţă festivă.

Comisiunea permanentă, se înţelege, a propus cu mare bucuriă, ca congregaţiunea sĕ priméscă acel program şi sĕ decidă ţinerea şedinţei festive cu mare alaiŭ şi cu multe spectacule. Luând cuvêntul membrul Francisc *Hossu Longin*, ḑise cam următórele:

Sunt în contra propunerei comisiunei permanente atât din punct de vedere formal, cât şi în merit. Din punct de vedere formal am următórele escepţiunĭ: Legea municipală, art. de lege XXI din 1886, § 57, preciséză chiămarea, dreptul şi datorinţele fişpanilor, statorind, că fişpanii sunt representanţii puterei esecutive, adecă ómenii de încredere ai guvernului şi ca atarĭ au sĕ controleze pe toţĭ funcţionarii administrativĭ, sĕ presideze adunările generale ale congregaţiunei şi a mai multor comisiunĭ, sĕ raporteze guvernului, despre tóte şi la cas de trebuinţă sĕ-şĭ esercite dreptul de-a apela unele hotărîrĭ, pe când dreptul de autonomiă, dreptul de a face propunerĭ ş. c. l. compet congregaţiunei.

Drept aceea nu înţeleg, cum vine d-l fişpan, ca sĕ ne presente propunerĭ, pentru a-se ţine şedinţă festivă din ausa mileniului, fără ca sĕ aibă drept la aşa ceva; astfel propunerea comisiunei permanente se baséză pe un act nelegal, şi pentru aceea trebue respinsă.

Dér sunt în contra propunerei comis. permanente şi în meritul causei. Este a treia, séu a patra óră deja, că comisiunea permanentă ne vine cu propunerĭ în causa mileniului, ca şi cum comitatul nostru nicĭ că ar avé lucru mai urgent, decât aşa numitele serbărĭ milenare, ce se vor arangia în vara anului acestuia la Budapesta.

D-vóstră cunósceţĭ deja din congregaţiunile anterióre, care este părerea Românilor despre acele serbărĭ. D-vóstră mai sciţĭ şi aceea, că membrii românĭ ai acestei congregaţiunĭ au declarat mai de multe orĭ, că ei nu vréu sĕ ia parte la acele serbărĭ, şi v'am spus şi motivele. Aşĭ repeta numai, décă v'aşĭ înşira de nou acele motive, care ne reţin pe noi departe de acele serbărĭ, — drept aceea, astă-dată, mĕ restrîng a vĕ presenta următórea contra propunere. (aicĭ oratorul a cetit contra-propunerea publicată în nrul de alaltăerĭ).

In restimpul, cât s'a cetit contra-propunerea, mai mulţĭ membrii maghiarĭ au erupt în diverse înjurăturĭ necualificabile şi strigau în gura mare, că nu vor sĕ asculte contra-propunerea, că pe vorbitor sĕ-l dea afară şi aşa mai departe, cum numai Maghiarii milenarĭ sciu sĕ se producă. Membrii românĭ presenţĭ însĕ de altă parte au rĕspuns cu repeţite strigărĭ de „sĕ trăéscă“.

Vice-şpanul s'a încercat a dovedi, că serbările milenare sunt serbărĭ ale ţĕrii, ale statului maghiar şi ale „naţiunei maghiare“, în care se cuprind şi Românii, decĭ Românii nu pot avé bănuielĭ faţă de acele serbărĭ. Şi déca póte fi vorba — ḑice viceşpanul — de demonstraţiunĭ, atuncĭ demonstranţii sunt numai Românii, carĭ cu premeditaţiune se feresc de serbările mileuare.

In cuvêntul final contra-propunĕtorul a arătat, că politicii maghiarĭ de astăḑĭ interpreteză fals cuvêntul „naţiune maghiară“, şi „statul maghiar“, fiind-că „naţiunea“ şi „statul“, cum le esplică şi caută a le înfăţişa ei astăḑĭ, n'au esistat mai înainte, n'au un trecut de o miiă de anĭ.

După-ce ilustréză mai cu deamĕnuntul afirmaţiunea sa, vorbitorul ḑice continuând: Apoi se mai scie, că înainte de 1848, când poporul s'afla în iobăgia nemeşilor, în acest comitat, cu tóte asupririle tirane, ţĕranii noştri aveau mulţĭ şi câte patru şi şése boi, erau bine îmbrăcaţĭ şi părea, că tot mai pot rĕsbi, pe când dela era libertăţii D-vóstrĕ, încóce ce vedem? Vedem, că poporul dela sate de 48 de anĭ, nu numai că nu a înaintat materialicesce, — căcĭ satele sunt tot aşa de sĕrăcăciόse, ca pe vremea iobăgiei şi póte şi mai rĕu, — ci a dat îndĕrĕpt, a sĕrăcit cu desĕvêrşire. In centre, cum e şi Deva, vedem înaintare în „palate“ (clădirĭ), cum e şi acesta, făcute pe datorii şi pe spinarea ţĕranului.

Noi înţelegem, că D-Vóstră aţĭ dori şi aţĭ voi sĕ arătaţĭ Europei şi lumei marĭ, care este deosebirea între D-vóstră şi Maghiarii, carĭ au venit înainte de o miie de anĭ din Asia, înţelegem tabloul cel mare al lui Feszti Arpád, nu înţelegem însĕ, cum aveţĭ inima şi ambiţia naţională, a pretinde, ca sĕ faceţĭ acele serbărĭ şi cu banii din pungile nóstre.

Étă pentru-ce noi Românii nu vrem sĕ luăm parte la acele serbărĭ şi pentru-ce eu îmĭ susţin propunerea mea.

Se 'nţelege, că şi aceste reflecsiunĭ au fost întimpinate din partea mai multor membrĭ maghiarĭ cu nouĕ insulte.

Punĕndu-se la vot, majoritatea a primit propunerea comisiunei permanente. După desbaterea şi primirea mai multor propunerĭ, şedinţa s'a amânat pe după améḑĭ.

SCIRILE ḐILEI.

— 15 (27) Martie.

Creditul pentru „şcólele milenare“. Comisiunea financiară a dietei unguresci a luat sub desbatere proiectul de lege asupra operelor, carĭ sĕ „eterniseze“ sĕrbările milenare. La posiţia înfiinţărei a *400 şcóle poporale* ministrul *Wlassics* ḑise, că după tótă probabilitatea înfiinţarea acestor şcóle vor costa mai mult. In urma acésta Wekerle a propus, ca creditul sĕ se măréscă la *673,000* fl. Propunerea acésta s'a şi primit în forma, ca sĕ se céră un credit de 673,000 fl., şi în sensul acesta comişiunea a modificat respectiva posiţiă a proiectului de lege.

—o—

Episcopiă armenéscă în Ardeal. Foile unguresci aduc scirea, că în cercurile guvernului s'a luat deja hotărîrea pentru a-se înfiinţa o *episcopiă armenéscă în Ardeal, cu reşedinţa în Gherla.* Se asigură, că persóna noului episcop armén e „bun patriot“.

—o—

Atentat asupra fotografiei regelui Serbiei. Fóia guvernamentală „*Videlo*“ din Belgrad scrie, că în Cladova o massă de popor, condusă de deputatul Tomicĭ, a străbătut prin mai multe localurĭ publice şi unde afla fotografia regelui sêrbesc, puşcau asupra ei şi o rupeau în bucăţĭ.

—o—

Un testament frumos. Aflăm, că d-na *Zoe* vĕd. *Ludowig Horstman*, care până a trăit a fost o mare sprijinitóre a instituţiunilor bisericescĭ şi culturale ale Românilor din Feldióra, a lăsat în urma sa un testament generos, prin care testéză sume considerabile pentru scopurĭ de binefacere. Sperăm, că în sĕptĕmâna viitóre vom puté aduce amĕnunte din acest frumos testament. De-ocamdată amintim, că regretata binefăcĕtóre a fost îmormêntată Sâmbăta trecută în cripta familiară din Feldióra cu tótă pompa cuvenită, luând parte la îmormêntare un public fórte numĕros atât dintre Românĭ, cât şi dintre Saşĭ, în frunte cu autorităţile bisericescĭ, comunale şi adadministrative. Au luat parte la îmormêntare şi câţĭ-va fruntaşĭ din Braşov.

—o—

Greşală de condeiu. In numĕrul sĕu de aḑĭ — la rubrica „Revista pressei“ —

---

cele două proptele ale speranţii neclintite înaintea orĭ-cărui cataclism.

Noi, Apusenii, am trăit secolĭ rĕsfăţaţĭ în gloriă şi bunăstare materială. Eram familiarisaţĭ de mult cu ideia de Patriă, pentru-cà totdéuna am fost la noi şi liberĭ. De aicĭ vine, că noi nu avem o ideiă bine precisată în privinţa Patriei. Puţin lipsesce şi mai că n'am puté defini, ce înţelegem sub acest cuvênt de Patriă. Sentimentul de patriă îl avem, dér fórte vag şi elastic, din causa invasiunei de idei universalisătóre. Noi practicăm o ospitalitate, ce e plină de curse şi de surprise, pe când în naivitatea nóstră ne credem garantaţĭ prin o lege de naturalisare, ce e asemenea unui tunel, cum se scie, deschis la ambele întrărĭ. Acordăm şi lăsăm liberă întrare cui vré sĕ trécă prin el. Ne lipsesce însĕ facultatea de-a cunósce pe cei, carĭ trec prin el; n'avem cunoscinţele necesare de-a pricepe intenţiunile trecĕtorilor. Nu mai avem cuvêntul de pas. Dér chiar de-l mai avem, aḑĭ nu-l mai recunóscem în gura celor carĭ îl pronunţă c'un accent străin. La noi ideia de Patriă s'a desvoltat în lărgime şi ţĕsătura ei s'a subţiat întindêndu-se.

Colo în Orient, la poporul român, uitat, renegat, repudiat, trădat séu necunoscut tocmai de aceia a căror causă o servia séu le căuta înrudirea etnică, ideia s'a desvoltat în profunḑime, străbătând ca o picătură de acid şi gravând numele ţĕrii în inima tuturor Românilor. Retras în sine insuşĭ, acest popor s'a concentrat în consciinţa sa gata de-a se destinde ca un resort în ḑiua marcată de destin. Prins între cercul şi pămêntul sĕu, ca o corabiă în largul mării, ne-având ca busolă decât numai speranţa, acest popor avù visiunea Patriei sale între lumina cerului şi pămêntul ţĕrii ce-l susţine. Patriotismul sĕu încolţi în mod de concentraţiune seculară şi rĕsări ca o flóre delicată sub acţiunea culturii intensive. Aḑĭ flórea acésta e d'o splendóre indescriptibilă şi de-o intensitate de parfum în care se recunósce activitatea tainică a mai multor vécurĭ. Toţĭ Românii au în inimĭ dragostea adênc înrădecinată a acestei florĭ de viéţă dătătóre. Ei sunt martirii secularĭ ai ideii de Patriă.

(Va urma.)

„Tribuna“ din Sibiiu, luând notiță de articulul *„Impăciuitorii Ungurilor“* publicat în nr. 59 al fóiei nóstre, face o greşală de condeiu, pe care, pentru restabilirea adevěrului, ne credem datorĭ a-o rectifica. Fiind vorba de cele petrecute la 1848 *„Tribuna“* scrie: „Tinerii românĭ *Micheş* şi alţii *fratenisau* cu Ungurii prin 1848“ etc. Evident, că noi nu puteam publica un astfel de neadevěr istoric. In *„Gazeta Transilvaniei“* s'a dis: „Când nobilii tinerĭ românĭ se înfrăţiau la 15 Martie 1848 cu nemeşii ungurĭ în Peşta, — Florian *Micheş* şi alţĭ Românĭ ardelenĭ *zăceau în temniţele unguresci*“ etc. — Atâta pentru restabilirea adevěrului şi pentru rectificarea greşelei confraţilor din Sibiiu.

—o—

Ferdinand — „Alteţă regală“ Din Londra se telegrafiézà, că puterile triplei alianţe au hotărît sě dea principelui Ferdinand din Bulgaria, titlul de *„Alteţă regală“*.

—o—

Visitele Ţarului. Din Petersburg se anunţă, că Ţarul şi Ţarewna vor visita în Iunie *Viena*, *Darmstadt* şi *Berlin*. Se dice, că vor visita şi *Constantinopolul*.

—o—

Br. Kemény János, deputat dietal şi consilier intim al Majestăţii Sale, a rěposat erĭ în Budapesta. Camera deputaţilor a hotărît în şedinţa de erĭ, sě-i înregistreze „meritele“ în protocol şi sě depună o corónă pe sicriul lui. Kemény s'a născut la 1825 în comuna românéscă Cămăraşul-deşert, unde 'i-se făcuse odată „distincţiunea“ de a fi ales *primar al comunei* („falusbiró“), care funcţiune a şi primit'o. Din 1878 a devenit deputat cu program „liberal“, fiind ales şi vice-preşedinte al camerei.

—o—

Victima cărţilor de joc. Locuitorul Czerék Gyárfás din Cernat s'a dus, în 18 l. c. la têrg în Uzon, unde şi-a găsit o societate, care sě jóce cărţĭ. A pierdut 300 fl., câţĭ ĭi avea la sine, dér fiind-că acéstă sumă pentru el era o ruinare totală, de supěrare s'a spêndurat.

Românĭ rătăciţĭ.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Gherla, 22 Martie.

In 15 Martie Armenii din Gherla, carĭ se sciu gera de bunĭ patrioţĭ, au serbat cu mare tămbălău. Lumea era curiósă sě védă, ce vor face Românii; curiosităţii s'a satisfăcut prin aceea, că şi între ei s'au aflat trei rătăciţĭ, a căror faptă merită sě fiă crestată.

In preséra de 15 Martie, când banda locală şĭ-a început debutul sěu în piaţă, s'au iluminat casele, ce din diua precedentă erau împěnate cu flamure tricolore unguresci.

Dintre locuitorii românĭ numai trei au concurs la serbare; secretarul episcopesc *Porde* şi ginerele sěu *A. Ghetie*, la carĭ s'au asociat şi al treilea rătăcit, canonicul *Alesandru Bene*, care voind sě fiă colacul cu pupěză şi sě întrécă pe ceilalţĭ doi, nu numai a iluminat, ci *şĭ-a pus şi flamură tricoloră unguréscă* pe edificiul sěu.

Alţii dintre Românĭ n'au făcut nicĭ o mişcare, despre ce privitorii nu s'au mirat, sciindu-le simţěmintele şi aprobându-le ţinuta; au fost însě şi de aceia, carĭ înşi-şĭ au apostrofat pe cei trei bunĭ „patrioţĭ“.

Românii din Macedonia.

„Timpul“, continuând seria de articolĭ asupra Românilor din Macedonia, scrie:

II. Dintre toţĭ Românii, Arâmânii sunt cei la carĭ s'a ivit mai târdiu consciinţa naţionalităţii românescĭ. Despărţiţĭ de noi prin Sêrbĭ şi Bulgarĭ, obicĭnuiţĭ a vedea în cultura grecéscă singura învěţătură creştinéscă din Răsărit, nevoiţĭ sě întrebuinţeze limba grécă în daraverile lor negustorescĭ, Macedo-Românii, deşi nu încetaseră sě fiă ceea-ce în tot-déuna au fost, se simţiau mai aprópe de regatul Greciei, decât de principatele moldo-valahe.

Renascerea României în urma rěsboiului din Crimea, progresul uimitor dela 1866 încóce, au încăldit pretutindenĭ sentimentul naţional românesc, în drépta Dunărei, ca şi peste Carpaţĭ.

Sunt d'abia trei-decĭ şi mai bine de anĭ de când dascălul Atanasescu a deschis cea dintâiŭ scólă românéscă în Tîrnova. Este admirabilă istoria întemeiării acestei scóle, care a fost începutul unui curent destinat sě introducă noi factorĭ în problema Peninsulei balcanice.

Dascălul Atanasescu învěţase, ca tótă lumea, la scóla grecéscă. Dus după negustorie la Odesa, acolo a făcut cunoscinţă cu Românĭ basarabenĭ şi, vědênd spre marea lui mare, că la un fel vorbesce şi el şi dênşii, n'a mai avut astêmpěr până n'a venit la Bucurescĭ, de unde, după o scurtă vreme de înviorare naţională, s'a dus drept în Macedonia sě deschidă prima scólă românéscă.

Nu este fără de o înaltă însemnătate faptul, că cel dintâiŭ dascăl românesc din ţéra Arămânilor, cei mai noi veniţĭ în viéţa culturală românéscă, sě-şĭ fi descoperit menirea la contactul Românilor celor din urmă rupţĭ dela patria-mumă, celor rupţĭ de mai puţin de un véc.

Aşa se légă, aşa se împreună firele, cu carĭ se ţese viéţa nóstră românéscă: de peste munţĭ vine Lazar în Bucurescĭ, din Macedonia trece pe la Românii din Basarabia dascălul cel dintâiŭ.

De atuncĭ tot înainte a mers scóla românéscă în Peninsula-balcanică.

Până la rěsboiŭ, progresul era aşa de încet, încât multă lume se îndoia despre putinţa de-a deştepta consciinţa fraţilor noştri Cuţo-vlachĭ.

In şanţurile Plevnei regele Carol n'a câştigat numai neatîrnarea României şi o corónă regală, în şanţurile Plevnei s'a înfipt şi mai înalt şi mai falnic stégul României, şi la vederea lui s'au înălţat inimele în tóte ţinuturile românescĭ.

Propăşirea însě cea adevěrată a culturei românescĭ în Macedonia s'a făcut d'abia în anii din urmă, în vremea, care a coincidat cu domnia conservatorilor în regatul românesc...

Subvenţiile scólelor române din străinătate conservatorii le-au găsit la cifra de mulţĭ anĭ staţionară de 145,000 lei pe an, şi le-au lăsat la cifra de 525,000 lei pe an, cifră, care este încă departe de-a rěspunde la nevoile rěspândirii culturei nóstre în drépta Dunărei.

Este evident, că împătrirea mijlócelor a făcut sě sporéscă şi lucrurile. In vremurile nóstre numěrul scólelor primare s'au întreit: şi nu numai s'a întreit, dér eşind din cercul îngust al împrejurimilor Bitoliei şi al vêrfurilor Pindului, s'a lăţit séu s'a pus cu totul la cale, ca sě se lăţéscă la Nord până la Prizrend, la Apus până la Durazzo şi Avlona de pe ţěrmurile Adriaticei. Anul acesta o scolă românéscă pentru folosul Arâmânilor s'a înfiinţat chiar în Sofia, capitala principatului vecin.

Er în învěţămêntul secundar pe-lângă liceul din Bitolia s'a întemeiat gimnasiul din Berat, în inima Albaniei, şi scóla normală de fete din Bitolia, şi s'au luat tóte měsurile, ca pe data de Septemvre 1895 sě se deschidă scóla de comerciŭ din Salonic, ca scólă a statului român, protejată de stégul românesc....

De mai mulţĭ anĭ absolvenţĭ de ai liceului din Bitolia fuseseră trimişĭ sě înveţe în facultăţile nóstre şi în scólele speciale, ca cele de podurĭ şi şosele, de bele-arte, de musică, etc. Şi astădĭ cei mai mulţĭ din profesorii de curs secundar din Macedonia sunt licenţiaţĭ din facultăţile nóstre, absolvenţĭ ai scólelor nóstre speciale.

Observând la unii din tinerii Macedonenĭ veniţĭ in universităţile nóstre, óre-care tendinţă de a rěmâne în România, acum vre-o doi-trei anĭ s'au luat měsurĭ, ca un numer din absolvenţii liceului din Bitolia sě între în scólele superióre otomane, în facultatea de drept, în facultatea de medicină şi în scóla administrativă din Constantinopol.

Tot în aceştĭ din urmă anĭ au început sě vină preoţĭ românĭ dela Pind, ca sě se dedea cu slujba românéscă, şi au fost trimişĭ, carĭ în seminare, carĭ pe la mănăstirĭ.

O greutate de căpetenie pentru rěspândirea culturei românescĭ în Turcia europénă, este şi lipsa de cărţĭ didactice, care sě nu cuprindă nimic referitor la luptele nóstre cu Turcii, şi prin urmare neacceptabile censurei turcescĭ. S'a remediat pe cât cu putinţă şi acest rěu în vremurile din urmă. S'au tipărit pentru Macedonia Abecedarul, cărţĭ de cetire, gramaticĭ, geografii espurgate de orĭ-ce pasagii supěrătóre.

Incă un pas era pe cale de a-se împlini. Arâmânii căpětaseră autorisaţia de-a înfiinţa tipografiă şi librărie în Bitolia, Arămânii obţinuseră voia sě publice diar românesc în Janina, şi în curênd trebuia sě încépă zidirea localului liceului românesc din capitala Macedoniei...

Sub stăpânirea cea blândă a Otomanilor, Creştinii au format în tot-déuna un fel de stat în stat, avênd drept căpetenii pe episcopii lor. De aceea şi Arâmânii îndată ce s'au simţit mai la largul lor, nu s'au mulţămit cu scóla românéscă, ci au vrut, şi cu drept cuvênt, biserică românéscă.

Cu marĭ greutăţĭ, Arâmânii au reuşit pe icĭ pe colo sě audă în casa Domnului grăindu-se vestea cea bună în limba lor părintéscă. Incetul cu încetul au ajuns astădĭ, că în multe biserici se slujesce şi arâmânesce şi grecesce, ér în câte-va numai românesce.

O adevěrată biserică românéscă însě nu se póte întemeia în ţinuturile dintre Archipelag şi Marea Adriatică, decât décă se înfiinţéză o ierachie românéscă, un episcopat românesc.

Incurajaţĭ de succesul Bulgarilor, carĭ au reuşit sě-şĭ despartă biserica de patriarchie, Arâmânii acum câţĭ-va anĭ au trimes la Pórtă cincĭ delegaţĭ de ai lor, ómenii cei mai de frunte, căpeteniile neamului, carĭ în numele a 7000 de petiţionarĭ iscăliţĭ sě cerce pe lângă Pórtă şi patriarch dobândirea unui episcopat românesc.

Pórta a admis cererea Arâmânilor, dér Patriarchia întrebuinţéză sistemul amânărilor, ca sě întârdieze resolvarea chestiei şi décă tóte căpeteniile Arămânilor, dér tóte, ar fi sciut sě puie interesele generale pornirilor egoiste şi repulsiunilor lor legitime séu nelegitime — lucrul este fără interes, — episcopatul românesc din Turcia ar fi astădĭ un lucru îndeplinit. Şi înfiinţarea episcopatului este o nevoe *sine qua non* în starea de astă-dĭ a cestiunei macedonene.

Convocare.

In înţelesul §-lui 12 lit. B. din statute, am onóre a învita şi conchema pe stimabilele Dómne membre ale Comitetului Reuniunei femeilor române din Mediaş şi jur la şedinţa ordinară pe diua de 9 April, n. c. la 2 óre d. m. în şcóla gr. cat. din loc.

Mediaş, 23 Martie 1896,

Maria Moldovan
presidentă.

Scirĭ telegrafice.

Budapesta. 27 Martie. La conferenţa sêrbéscă convocată pe ierĭ de Bánfty, s'a desbătut starea neregulată a bisericei sêrbescĭ. Banffy a asigurat pe cei de faţă, că guvernul doresce convocarea Congresului, décă se va garanta o activitate favoraiblă. Statutul ar trebui schimbat în mod corĕspundĕtor intereselor bisericei şi statului, ca sě pótă fi aprobat de Majestatea Sa.

NECROLOG. Din Brăila ni-se comunică, că în 13 Martie v. c. a rěposat acolo d-na **Aneta I. Păltănea** născ. **Tomoşiou,** soţia d-lui Ión I. Păltănea, în etate de 31 anĭ. O jălesce întristatul soţ cu fiiĭ şi fiicele sale: Aurora, Elisa şi Pompiliu, împreună cu numěróse rudenii. — Dumnedeu s'o odihnéscă în pace!

DIVERSE.

Archiducele Albrecht şi Cumanul. Reposatul archiduce Albrecht, vorbi odată cu un Cuman la gara din Karczag. Archiducele aştepta trenul pe peronul gărei. Afară de barierea gărei stetea rědimat pe cóte un Cuman brunet, ţinênd o pipă între dinţĭ, pe cap avea o pălăriă mică unsurósă şi privia la soldaţii frumoşĭ îmbrăcaţĭ. De-odată Archiducele păşi spre Cuman şi-l agrăesce: — Câţĭ ómeni mai sunt în sat? Cumanul rěspunse flegmatic: — Toţĭ sunt, n'au perit nicĭ unul. — Eu întreb, câţĭ locuitori are satul? — Acesta nu-i sat, ci oraş, rěspunse constant Cumanul. — Câţĭ locuesc dér, în oraş? Nu înţelegĭ? — Ce sciu eu! Nu sunt eu popă! La acésta Archiducele dise impacient: — D-ta nicĭ nu scii cu cine vorbescĭ? Eu sunt Archiducele Albrecht. La acésta Cumanul trăgându-şĭ pălăria pe ochĭ rěspunse: — Şi ce-mĭ pasă mie!

Un oficer husar de origine din Abessinia. Acum când întréga lume vorbesce despre resboiul dintre Italia şi Africa, este interesant de a se sci, că armata austro-ungară are un oficer de origine din Abessinia, care din eróre, în loc sě fiă soldatul lui Menelik, deveni soldatul împěratului Francisc Iosif I. Numele acestui oficer este: Mihail *Fedlallh el Hedad* şi e subcolonel la husarĭ. De present Fedlallh el Hedad este comandantul hergheliei de armăsarĭ din Dobriţin. E interesant cum a ajuns Fedlallh oficer în armata austro-ungară. Missionarul din Viena *Hauzal*, prin anul 1840 a umblat prin Chartum şi acolo îl află pe Fedlallh ca băiat mic în posesiunea unui neguţător de sclavĭ. Lui Hauzal i-a plăcut de fisionomia inteligentă şi frumósă a băiatului şi cu banĭ scumpĭ îl rescumpěră şi-l duse la Viena. Fedlallh este Abesinian, dér de origine Arab de religiunea mohamedană. Numele lui era Mustafa. In Viena l'a botezat şi l'a dat într'un institut militar, unde absolvà cu succes eminent şi în scurt timp îl denumi oficer. De atuncĭ Fedlallh servesce la husarĭ şi nu demult împěratul îl distinse cu ordinul „Francisc Iosif.“

Literatură.

In tipografia „A. Mureşianu“ din Braşov a apărut: **Căleuză în dreptul Cambial,** de *Nicolau Nilvan*, advocat şi director esecutiv al institutului de credit şi economii chioran, — un op de dilnică necesitate pentru toţĭ aceia, carĭ au afacerĭ cu băncĭ şi cu împrumuturĭ cambiale. In adunarea dela Blaşiu a Asociaţiunei transilvane tocmai a fost vorbă de lipsa unui manual de felul acesta, din care sě-şĭ pótă câştiga cunoscinţele de lipsă cu privire la afacerile cambiale şi aceia, carĭ n'au învěţat legile. Acestei lipse a corĕspuns acum d-l Nilvan prin volorósa sa carte, lucrată după cei mai buni autorĭ. Pentru a face mai plăcută şi uşóră studiarea diferitelor lucrărĭ de specialitate, autorul a urmat sistemul intuitiv, nisuindu-se a familiarisa pe cetitorĭ cu cunoscinţele dreptului cambial. Intr'o parte a opului sunt reproduse în capitolĭ deosibiţĭ tóte disposiţiunile legei, carĭ se refer la cambii, cum şi numěróse decisiunĭ ale Curiei menite a clasifica textul legei. In partea din urmă se află şi un indice alfabetic, cu ajutorul căruia cetitorul póte afla numai decât instrucţiunile de lipsă pentru singuraticile afacerĭ. — Preţul unui esemplar 1 fl. Se póte procura dela autorul, în Şomcuta mare (Nagy-Somkut.)

*

A apărut Nr. 26 din Biblioteca pentru toţĭ: *Dr. Urechiă*: **Duşmanii noştri. Cine-i ucigaşul?** Acéstă operă este inedită şi are mai multe fotografii ai „duşmanilor“, însě fără iscăliturile lor.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Martie 1896.

Renta ung. de aur 4%	121.85
Renta de coróne ung. 4%	98.85
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	123.75
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	96.60
Bonurĭ rurale croate-slavone	96.50
Imprum. ung. cu premii	160.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	124.50
Renta de hârtie austr.	100 90
Renta de argint austr.	100.90
Renta de aur austr.	122.50
Losurĭ din 860	147.50
Acții de ale Băncei austro-ungară.	989.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	413.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	376.25
Napoleondorĭ	9 56
Mărcĭ imperiale germane	58.87½
London vista	120.50
Paris vista	47.77½
Rente de coróne austr. 4%	101.05
Note italiene	43.70

Cursul pieței Brașov.

Din 27 Martie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.50	Vênd.	9.52
Argint român.	Cump.	9.45	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.54	Vênd.	9.56
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	1.27	Vênd.	1 28
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	59.05
Lire turcescĭ	Cump.	10 70	Vênd.	10 90
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.